

SWEDISH
ENVIRONMENTAL
PROTECTION
AGENCY

BESLUT
2024-04-12

Ärendenummer
NV-08512-22

Aminoff, Christine
Tel: 010-698 18 15
christine.aminoff
@naturvardsverket.se

Rättelse den 16 april 2024

Naturvårdsverket har noterat att beslutet expedierades med en uppenbar felaktighet. I villkoret om jakttid stod det felaktigt "från och med den 20 april till och med den 10 maj 2024" istället för rätteligen "från och med den 20 april till och med den 20 maj 2024". Den 16 april 2024 rättas skrivfelet med stöd av 36 § förvaltningslagen.

Beslut om licensjakt på gråsäl

Naturvårdsverket beslutar om licensjakt på 750 gråsäl i enlighet med nedanstående villkor.

Detta beslut ska delges med kungörelsedelgivning och gälla även om det överklagas.

Villkor för licensjaktens genomförande

Jakttid

Licensjakten får bedrivas under följande perioder:

- Från och med den 20 april till och med den 20 maj 2024
- Från och med den 6 juni 2024 till och med den 15 januari 2025.

Jaktområde

Licensjakten får bedrivas inom svenskt territorium i följande län:

- Norrbottens län
- Västerbottens län
- Västernorrlands län
- Gävleborgs län
- Uppsala län
- Stockholms län
- Södermanlands län
- Östergötlands län
- Gotlands län
- Kalmar län
- Blekinge län
- Skåne län

Undantagna områden

Ingen licensjakt på gråsäl får med stöd av detta beslut ske inom nationalparker. Jakt enligt detta beslut inom andra skyddade områden (exempelvis salskyddsområden, Natura 2000-områden eller naturreservat) är bara tillåten om den kan ske utan hinder av de regler som gäller i dessa områden. Jakt som på ett betydande sätt kan påverka Natura 2000-områden kan enligt 7 kap. 28 a § miljöbalken (1998:808) även kräva tillstånd ("Natura 2000-tillstånd"). Frågor om sådant tillstånd prövas av länsstyrelsen i aktuellt län.

Inom vissa områden, som inte omfattas av annat områdesskydd, sker inventering av sälar under våren. För dessa områden tillåts endast licensjakt på gråsäl under tiden från och med den 16 juni 2024 till och med den 15 januari 2025:

- Norrbottens län	Vidbrännan
- Västerbottens län	Lördagshällan Yttre Järnäsgrund
- Uppsala län	Märkeshällan Märketskallen
- Stockholms län	Skvalbådan, Gillöga skärgård Stänkbådan, Gillöga skärgård Svartkobben, Gillöga skärgård Torrbådan, Gillöga skärgård Ägglösen Dromgrunnan Karvasen, Landsort Lönnbådan, Landsort Roxen, Landsort Tuvan Märkbåden
- Östergötlands län	Höga ören

Antal gråsälar som får fällas

Totalt får 750 gråsälar fällas under licensjakten. Det tillåtna antalet är gemensamt för de län där licensjakt får bedrivas.

Utbildning

Den som jagar gråsäl från båt ska ha gått utbildning i säljakt. Utbildningen ska vara organiserad av en jägarorganisation i Sverige eller Finland.

Jaktmetoder och tillåtna jaktmedel

Normalt är jakt från båt med motor bara tillåten om motorn är avstängd och minst en minut förflutit sedan den stängts av. Vid denna jakt är det dock tillåtet att jaga från stillaliggande båt med motorn på eller av.

Vid jakt med gevär får kulammunition av klass 1 samt kulammunition av klass 2 användas.

Innan licensjakt

Den som avser att bedriva licensjakt på gråsäl ska närmaste vardag innan jakten genomförs besöka Naturvårdsverkets hemsida, eller kontakta Naturvårdsverkets kundtjänst, för att få information om hur många gråsäl som återstår av kvoten och för att få information om provtagning fortfarande ska ske från fällda sälar i det aktuella området. Se nedan under ”Upplysningar” för kontaktuppgifter till Naturvårdsverket.

Efter licensjakt

Den som fällt eller påskjutit¹ gråsäl ska anmäla detta till Naturvårdsverket utan dröjsmål och senast närmaste vardag efter att säl fällts. Använd det formulär som finns tillgängligt för ändamålet på Naturvårdsverkets hemsida eller kontakta kundtjänst via telefon eller e-post.

Följande uppgifter ska lämnas:

- var och när djuret fälldes eller påsköts genom att ange position i WGS84-format och var denna position är i förhållande till närliggande känd plats (exempelvis ort, ö, fyr, vattenområde eller motsvarande)
- namn, adress, telefonnummer och e-postadress till skytten
- uppgifter om säl bärgats och om provtagning genomförts

Om säl bärgats (eller det i övrigt är möjligt att avgöra) ska även följande uppgifter lämnas:

- kön på fälld eller påskjuten säl
- längd på fälld säl (från nos till svansspets)
- späckjocklek på fälld säl (vid bröstbenet, späck mellan muskel och hud)

Hantering och provtagning av fällt djur

Fällda gråsäl ska så långt som möjligt bärgas. Licensjakten ska därför när det är möjligt bedrivas på sådant sätt på sådana platser där bärgning är möjlig.

Om gråsäl fällts och har kunnat bärgas ska provtagning ske från och med den 28 augusti till dess att följande antal gråsäl provtagits i vardera område nedan:

- Norrbottens län ner till och med Uppsala län:	50 sälar
- Stockholms, Södermanlands och Östergötlands län:	25 sälar
- Kalmar, Gotlands, Blekinge och Skåne län:	25 sälar

När provtagning från gråsäl ska ske innefattar detta följande prover (stora provtagningen):

- Underkäke
- Samtliga inre organ utskuret i ett stycke från tunga till anus (inkl. mag- och tarmkanal)
- Reproduktionsorgan (inkl. ev. foster) från honor, testiklar och penisben från hanar
- Remsa av späck och hud (några cm bred och ca 30 cm lång, ca 200 gram)

---

¹ Med påskjutning avses att skott har avlossats mot djuret med avsikt att fälla denna och det inte kan uteslutas att djuret är träffat.

- En bit muskel ca 200 gram

Proverna ska skickas in till Naturhistoriska riksmuseet. Provtagning ska endast ske av sälar skjutna vid jakt. Bifångade sälar, exempelvis de sälar som fastnat i fiskeutrustning, ska inte provtas men kan skickas in mot ersättning, ring till Naturhistoriska riksmuseet för att säkerhetsställa detta först. Kontakta även museet om en säl som misstänks vara sjuk skjutits, för råd kring provtagning/insändande av hel säl.

Ersättning får utgå även för provtagning som genomförs vid licensjakt på gråsäl före den 28 augusti, om provtagningen sker enligt överenskommelse mellan jägare och Naturhistoriska riksmuseet.

Ingen provtagning ska göras och inga prover ska skickas in utöver vad som anges ovan. Ersättning för provtagning kommer endast utgå för inskickad komplett provtagning som skett under ovan angivna tidsperioder.

I den händelse tagna prover inte kan levereras till Naturhistoriska riksmuseet ska detta rapporteras till Naturvårdsverket för att möjliggöra ny provtagning.

Handledning och instruktioner för provtagning finns tillgängligt genom Naturvårdsverkets kundtjänst och webbplats (se under ”Upplysningar”).

Bakgrund

Havs- och vattenmyndigheten har i samråd med Naturvårdsverket utarbetat en nationell förvaltningsplan för gråsäl². I förvaltningsplanen framgår att populationsreglerande jakt i syfte att reglera en viltstams täthet, storlek och tillväxt, det vill säga licensjakt, är en viktig komponent i den svenska viltförvaltningen. Jaktformen kan bidra till att minska konflikter mellan gråsäl och människa i de regioner där gråsälens förekomst är tät och på så sätt bidra till att acceptansen för gråsäl i den svenska faunan upprätthålls. Eftersom licensjakt kan användas för att reglera antalet gråsäl utgör jaktformen också ett viktigt verktyg för att nå de övergripande målen i förvaltningsplanen. Exempelvis genom att i skadeförebyggande syfte begränsa tillväxten i gråsälpopulationen. De övergripande målen för gråsälpopulationen i enlighet med förvaltningsplanen är att arten ska ha gynnsam bevarandestatus och att dess påverkan på människans intressen ska vara neutral eller positiv. Ett av de specifika delmålen anger vidare att förutsättningarna för samexistens mellan en gråsälpopulation med gynnsam bevarandestatus och hållbara fiskerier ska förbättras. Förvaltningsplanen anger att gråsälpopulationen framför allt påverkar yrkesfisket negativt och i synnerhet det småskaliga yrkesfisket. Såväl skador på fiskeredskap och fångsten i redskapen likväl som minskande fiskebestånd anses bidra till sämre lönsamhet för fisket. Även fritidsfiske (husbehovs- samt sportfiske) samt vattenbruket i Sverige bedöms påverkas negativt av gråsäl. Vidare kan gråsäl bidra till att sprida parasiter, där framför allt sälmask har en negativ inverkan för yrkesfisket.

Naturvårdsverket har inför beslutet inhämtat uppgifter och synpunkter från länsstyrelser, Havs- och vattenmyndigheten, Göteborgs universitet, Sveriges

---

² Reviderad förvaltningsplan för gråsäl - Publikationer - Data, kartor och rapporter - Havs- och vattenmyndigheten (havochvatten.se)

Lantbruksuniversitet, Naturhistoriska riksmuseet och Jordbruksverket samt olika intresseorganisationer.

Yttrande från Havs- och vattenmyndigheten

Havs- och vattenmyndigheten har yttrat att skadorna orsakade av säl på fångst och redskap fortsatt är stora, varav drygt 14 mnkr per år har utbetalats i viltskadeersättningar 2022–2023. Vidare yttrar myndigheten att det behövs en riktad jakt på skadegörande individer för att kunna skydda värdefulla och hotade fiskbestånd. Jakt kan också behövas för att förhindra skador på fångst och fiskeredskap hos näringsidkare som lider av dessa skador. Det finns även ett behov av ökad kunskap om sälarnas rörelsemönster mellan olika födosöksområden/säsonger för respektive sälart. Detta för att kunna dela upp föreslaget antal sälar i lämpliga områden, baserat på vart behovet är som störst utifrån rapporterade skador och andra aspekter så som lekområden för fisk.

Göteborgs universitet har tagit fram en riskanalys, population viability analysis, PVA, för att undersöka vilket jaktligt uttag som skulle kunna användas under en längre tid, givet olika scenarier för framtida risker så som epidemier och dåliga isvintrar. Riskanalysen beaktar även jakt på gråsäl i andra länder runt Östersjön. Baserat på analysen rekommenderar Göteborgs universitet en maximal jakt på 500 gråsäl per år.

Naturhistoriska riksmuseet påtalar att det sker förändringar i rörelsemönstret i det svenska gråsälsbeståndet, att gråsälarna har minskat i populationens kärnområde i länen Stockholms, Södermanlands och Östergötlands län samt att sälarna visar större känslighet för störningar än tidigare. Eftersom det är svårt att veta bakomliggande orsaker till förändringarna i gråsälsbeståndet, anser museet att det finns skäl till försiktighet. Museet har dels rekommenderat än lägre maxantal än de 1 500 gråsäl som tilläts 2023 och början av 2024, samt tillstyrker jakt på maximalt 500 gråsäl under 2024 och början av 2025. Museet anser även att uppehållet av jakten under gråsälarnas pälsbyte ska vara 10 maj-6 juni, med syftet att sälarna ska kunna återgå till sina viloplatsen innan de inventeras utan att jagas.

Havs- och vattenmyndigheten har utifrån underlagen och rekommendationerna från Naturhistoriska riksmuseet och Göteborgs universitet föreslagit att högst 500 gråsäl bör få fällas inom svenskt territorium i Östersjön. Vidare stödjer Havs- och vattenmyndigheten även Naturhistoriska riksmuseets önskemål om en tidigareläggning av uppehållet av jakt mellan den 10 maj till den 6 juni.

Skäl

Aktuella bestämmelser

Naturvårdsverket kan fatta beslut om licensjakt på gråsäl under förutsättning att det inte finns någon annan lämplig lösning och att jakten inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus för arten. Jakten måste dessutom vara lämplig med hänsyn till stammens storlek och sammansättning och ske selektivt och under strängt kontrollerade förhållanden. Innan Naturvårdsverket fattar ett beslut om licensjakt på gråsäl ska verket låta Havs- och vattenmyndigheten yttra sig (23 g § jaktförordningen).

Beslut om licensjakt på gråsäl får utformas och förenas med villkor som är ändamålsenliga med hänsyn till de olägenheter som förekomsten av täta rovdjurspopulationer orsakar (23 d och 23 g §§ jaktförordningen).

I beslut om licensjakt ska det enligt 9 b och 9 c §§ jaktförordningen anges

- vilka arter som berörs och antalet djur som får fällas,
- vilka medel och metoder som får användas,
- vilken tid och vilket område som avses,
- de villkor som i övrigt behövs för att så långt som möjligt undvika skador eller olägenheter av betydelse för den berörda artens bestånd, och
- den kontroll som kommer att ske.

Naturvårdsverket kan med stöd av 24 d § jaktförordningen tillåta jakt från motordrivna fordon, exempelvis båtar med motorn igång, vilket annars är förbjudet enligt 31 § jaktlagen (1987:259).

Med stöd av 59 § jaktförordningen får Naturvårdsverket besluta att ett beslut om licensjakt ska gälla även om det överklagas.

Om en obestämd krets ska delges ett beslut får det enligt 49 § delgivningslagen (2010:1932) ske genom kungörelsedelgivning.

Naturvårdsverkets bedömning

Syftet med licensjakten

I 23 c § jaktförordningen föreskrivs inte uttryckligen att det måste anges något särskilt syfte för att besluta om licensjakt. Högsta förvaltningsdomstolen har i avgörande rörande licensjakt på varg uttalat att även om ett uttryckligt syfte rörande licensjakt saknas i jaktförordningen, måste ett syfte anges för licensjakten för att frågan om det finns någon annan lämplig lösning ska kunna prövas (HFD 2016 ref 89). Samma resonemang gäller för annan licensjakt enligt kriterierna i 23 c § jaktförordningen.

Av Havs- och vattenmyndighetens förvaltningsplan för gråsäl framgår att licensjakt bedöms vara ett viktigt verktyg för att nå de övergripande målen i förvaltningsplanen. Exempelvis genom att i skadeförebyggande syfte begränsa gråsälens population. Jaktformen kan också bidra till att minska konflikter mellan gråsäl och människa i de regioner där gråsälens förekomst är tät och på så sätt bidra till att acceptansen för gråsäl i den svenska faunan upprätthålls. Licensjakten kan därmed sägas utgöra ett långsiktigt förebyggande verktyg mot de skador gråsälens förorsakar. Detta till skillnad mot skydds jakt som bygger på jakt mot specifika skadegörande individer i ett område där skador redan förekommer. Licensjakten ökar även potentialen för att bruka viltet som resurs. Detta exempelvis i form av jaktturism då jakten inte begränsas till att endast kunna bedrivas i anslutning till en plats där sälar orsakat skador.

Ett av de övergripande målen för gråsälspopulationen i enlighet med förvaltningsplanen är att artens påverkan på människans intressen ska vara neutral eller positiv. Ett av delmålen anger vidare att förutsättningarna för samexistens mellan en gråsälspopulation med gynnsam bevarandestatus och hållbara fiskenärings ska förbättras. I detta avseende bedöms licensjakten vara

ett viktigt verktyg för att både minska och förebygga skador på fiske och på sikt därmed förbättra samexistensen mellan gråsäl och fiske.

Av tidigare erfarenhet samt utifrån det samråd som skett med berörda myndigheter och intresseorganisationer bedömer Naturvårdsverket att fisket i Sverige är utsatt för allvarliga skador orsakade av gråsäl. Detta gäller både fiskredskapen i sig och fångsten i redskapen, men även dolda skador såsom att fisk skräms iväg från fiskeplatser och påverkan på vissa fiskebestånd.

Havs- och vattenmyndigheten m.fl. har i yttrande till Naturvårdsverket lämnat uppgifter om de skador som gråsäl orsakar fisket. Skadorna orsakade av säl är fortsatt omfattande längs Sveriges kuststräcka, trots att antalet yrkesfiskare över tid har minskat. Främst är det kustnära yrkes- och husbehovsfisket med passiva redskap som garn och nät som anges vara hårt drabbat av sälskador. Den utbetalda ersättningen för skada av säl till yrkesfisket mellan 2022–2023 är drygt 14 mnkr. Andelen yrkesfiskare av det totala antalet yrkesfiskare som rapporterar skador är 60% mellan 2017 till 2022. Enligt tidigare rapporter från Havs- och vattenmyndigheten är det också troligt att det finns ett antal fiskare som har sälskador men av olika anledningar inte rapporterar dessa. Jordbruksverket yttrar att läget för svenskt fiske är fortsatt allvarligt och att de stora sälpopulationerna runt Sveriges kuster har en fortsatt negativ ekonomisk påverkan för yrkesfisket, vattenbruket samt sportfisket. Jordbruksverket anser även att problemen med sälskador, både synliga och dolda, är så pass stora för långsiktigt hållbart fiske, vattenbruk och vissa svaga fiskbestånd, att det inte finns någon annan lämplig lösning jakt. Detta för att det ska finnas möjlighet att genom jakt skydda viktiga fiskbestånd och fredningsområden samt lekplatser för fisk.

Flera länsstyrelser rapporterar om att påverkan från säl är fortsatt mycket stor på fisket. Omfattningen av skadorna varierar under året men Naturvårdsverket konstaterar att de flesta fiskemetoder drabbas av allvarliga skador under hela fiskesäsongen. Gråsäl antas även göra större skador på fiskeredskap då den blir större och kraftfullare än de andra sälarterna. Under senare år har en ökad närvaro av gråsäl i kustnära vikar och älvmyrningar också noterats. Detta har inte minst inneburit problem för återväxten av fiskbestånden i särskilt viktiga områden som i övrigt är fredade från fiske. Även problem i samband med utsättning av smolt i älvar samt vid sportfiske i vissa älvmyrningar finns dokumenterat.

Sammantaget kan ett beslut om licensjakt bidra till att minska och förhindra de problem och skador som beskrivs ovan. Både genom att jakt bedrivs där skador förekommer men också genom att dämpa tillväxttakten i populationen generellt. Utöver detta kan licensjakt bidra till att nå målen i förvaltningsplanen om att gråsälens påverkan på människans intressen ska vara neutral eller positiv samt att samexistens mellan gråsäl och fiske ska förbättras. Licensjakt på gråsäl med syfte att uppnå dessa mål är därför enligt Naturvårdsverket befogad.

Andra lämpliga lösningar

Det finns flera olika skadeförebyggande åtgärder som generellt kan vidtas för att minska sälskadorna på yrkesfisket och fritidsfisket, exempelvis;

- fiske vid olika tidpunkter på dygnet

- vakta vid redskapen
- fiske i kortare perioder
- byte av fångstplatser
- val av redskap som är särskilt utformade
- olika typer av sälskrämmor, exempelvis ljud
- avstängning av viktiga områden (lekområden och vandringsområden) för att förhindra sälpredation

För vattenbruksägare finns även följande möjligheter att försöka minska sälskadorna:

- starkare material för att förstärka näten i kassarna eller extranät utanför kassarna i havsbaserad odling där sälskador är vanligast.

Flera länsstyrelser rapporterar att skadeförebyggande åtgärder används, men att åtgärderna inte anses tillräckliga för att förhindra allvarliga skador. Erfarenheterna visar att dessa skadeförebyggande åtgärder har begränsad och oftast kortvarig effekt. Trots en längre tids arbete för att utveckla redskap och metoder som ska vara säkra mot sälangrepp, finns det ännu inte fiskeredskap som effektivt förebygger och minskar risken för sälskador för alla typer av fiske och för alla fiskares behov och förutsättningar. Till detta tillkommer också skador orsakade av gråsäl vid exempelvis utsättningsplatser för smolt och på viktiga platser för fiskebeståndens tillväxt, vilka annars är fredade från fiske. Även dessa typer av skador bedöms idag sakna annan lämplig lösning än jakt.

Vattenbruket kan exempelvis använda sig av ljudbaserade sälskrämmor samt speciellt utformade nät i kassarna för att skydda sig från angrepp av säl. Jordbruksverket yttrar att vattenbruksanläggningar oftast är immobilare och kontinuerliga och att sälskrämmor inte alltid fungerar vid dessa anläggningar. Skador från säl har uppkommit vid dessa anläggningar trots skyddsåtgärder och därför saknas det andra alternativ än riktad jakt vid dessa platser. Även Naturvårdsverkets erfarenhet utifrån inkomna skyddsjaktsansökningar påvisar att dessa åtgärder ofta är otillräckliga och att jakt ofta bedöms vara det enda återstående alternativet.

Mot denna bakgrund bedömer Naturvårdsverket att det saknas annan lämplig lösning än jakt för att förhindra de skador som gråsäl förorsakar yrkesfisket, fritidsfisket och vattenbruket i Sverige. Det bedöms heller inte finnas någon annan lämplig lösning än licensjakt för att nå målen i förvaltningsplanen. Licensjakt är en populationsreglerande jakt i syfte att reglera en viltstams täthet, storlek och tillväxt innan skador uppstår. Därmed kan licensjakt användas för att förekomma och långsiktigt förebygga de skador som gråsäl orsakar. Detta till skillnad mot skyddsjakt som är inriktad mot specifika skadegörande individer i områden där skador redan förekommer. Samtidigt kan licensjakten också utgöra ett nödvändigt komplement till de andra åtgärder som finns att tillgå för att förhindra skador orsakade av gråsäl.

Gynnsam bevarandestatus

Helsingforskommissionen (det styrande organet för Helsingforskonventionen om skydd av Östersjöområdets marina miljö) föreslår att det undre referensvärdet för antalet gråsäl bör ligga på minst 10 000. Detta referensvärde

är även det som i enlighet med art- och habitatdirektivet inrapporterats av Sverige till Europeiska unionen.

Havs- och vattenmyndigheten ansvarar för övervakning av beståndsutvecklingen hos sälarterna i de svenska havsområdena. Övervakningen utförs av Naturhistoriska riksmuseet.

Av yttrande från Naturhistoriska riksmuseet framgår att gråsälpopulationen i Östersjön beräknas uppgå till mellan 55 000 och 73 000 individer. Då sälarna är så pass rörliga även inom begränsade tidsperioder betraktas gråsälarna i hela Östersjön som en förvaltningsenhet. Den genomsnittliga tillväxthastigheten låg under åren 2003–2023 på 4,9 %.

Naturhistoriska riksmuseet har uppmärksammat att det har skett förändringar i gråsälarnas rörelsemönster. Mellan 2019 till 2023 har antalet gråsäl som räknats i Sveriges kärnområde, dvs skärgårdar i Stockholms-, Södermanlands- och Östergötlands län, minskat med 10–20%. Gråsälarna har även minskat i Bottenhavet med 8,6% sedan 2015. Istället för dessa platser uppehåller sig gråsälarna i större utsträckning i södra Östersjön samt i Gotlands län. Museet framhäver att anledningen till att sälarna minskat i kärnområdet är okänt och kan sannolikt bero på en kombination av orsaker, men att störningar från människor och jakt kan vara bakomliggande faktorer till förändringarna i gråsälarnas beteenden.

Genom att antalet gråsäl överstiger referensvärdet på minst 10 000 säkras den biologiska nivå som krävs för att upprätthålla ett livskraftigt bestånd. Jakt som inte äventyrar gynnsam bevarandestatus kan tillåtas om populationen överstiger denna nivå och har en långsiktig positiv tillväxt.

Under genomfört samråd har bland annat Jordbruksverket, Sveriges lantbruksuniversitet, flertalet länsstyrelser och intresseorganisationer lyft att det finns ett behov av att licensjakten omfattar minst 1 500 gråsäl för att förhindra gråsälens påverkan på fisket och fiskbestånden. Det framkommer även av synpunkterna att det finns en tveksamhet till att det föregående års tillåtna antal skulle påverka gråsälpopulationen negativt, särskilt med beaktande av att stammen fortsätter att växa. Med de beslut om licensjakt som fattats mellan 2020–2023 har 684 – 949 gråsäl fällts årligen. Vidare har Sveriges lantbruksuniversitet yttrat att den genomförda licensjakten tidigare år inte har försvårat för artens livskraftighet, samt att populationen fortsatt har en god marginal för att uppfylla kraven för gynnsam bevarandestatus.

Enligt Helsingforskommissionens rekommendationer ska licensjakten koordineras mellan länder så att målen för förvaltningen inte äventyras. Eftersom gråsälpopulationen delas med bland annat Finland som också bedriver jakt på gråsäl, har en avstämning gjorts med det finska Jord- och skogsbruksministeriet. Finland har en kvotjakt på 1 050 gråsäl fram till 31 juli 2024 och ansåg inte att det fanns skäl att sänka kvoten för 2024. Åland har en egen jaktbeslutprocess där 500 gråsäl tillåts fällas under 2024.

Naturvårdsverket samlade bedömning utifrån lämnade yttranden är att gråsälpopulationen under gällande jakttid tål ett högre uttag än 500 gråsäl och att en licensjakt efter totalt 750 gråsäl inte försvårar gynnsam bevarandestatus hos arters bestånd i dess naturliga utbredningsområde. Att tillåta 750 gråsäl är i

linje med antalet som fällts tidigare år, vilket styrker att detta motsvarar ett lämpligt uttag med hänsyn till syftet med jakten.

Strängt kontrollerade former

För att jaktens bedrivande ska ske under strängt kontrollerade former behöver ett antal villkor vara gällande. Villkoren inkluderar bland annat stränga krav på skyndsamt rapportering av fällda djur. Vid sådan rapportering ska bland annat skyttens namn, adress, telefonnummer och e-postadress anges samt tidpunkt och position där säl fällts. Vidare krävs kontroll av om tilldelning återstår i det aktuella jaktområdet innan jakt sker. Syftet är att minimera risken för överskjutning. Vidare föreligger krav om att prover ska tas från skjutna och bärgade sälar under vissa tidsperioder och upp till ett visst antal sälar. Proverna ska skickas in till Naturhistoriska riksmuseet som en del i övervakningen av gråsälpopulationens hälsostatus. Mot bakgrund av detta anser Naturvårdsverket att licensjakten uppfyller kraven på strängt kontrollerande förhållanden.

Selektiv jakt

Gråsälens utbredningsområde återfinns inom hela Östersjön. Gråsälarna i Östersjön betraktas som en förvaltningsenhet. Populationens antal är mellan 55 000 och 73 000 individer, vilket är långt över det undre referensvärdet för antalet gråsäl i Östersjön, som är på minst 10 000 individer. Vidare förekommer skador orsakade av gråsäl utefter hela Sveriges Östersjökust och i många olika situationer och sammanhang. På grund av detta bedöms licensjakt vara befogad i samtliga län med kust mot Östersjön. Dock får ingen licensjakt på gråsäl ske inom nationalparker och inom andra skyddade områden (exempelvis salskyddsområden, Natura 2000-områden eller naturreservat) är jakt bara tillåten om den kan ske utan hinder av de regler som gäller i dessa områden. På så sätt tas hänsyn till att dessa skyddade områden kan ha särskilda skyddsintressen.

Havs- och vattenmyndigheten och Naturhistoriska riksmuseet har framfört att fredningstiden under sommaren för gråsäl borde vara från 10 maj till och med 6 juni. Den längre fredningstiden syftar till att sälarna ska kunna återvända till sina viloplatsen innan de inventeras och på så sätt gynna inventeringsresultatet. Naturvårdsverket anser att det behövs mer kunskap om att begränsningar i jakten från 10 maj istället för 20 maj skulle ha avsedd effekt på sälarnas rörelsemönster, och i sin tur på inventeringsresultatet. I väntan på mer kunskap anser Naturvårdsverket att det är viktigt med kontinuitet för jakttiden och att tiden är anpassad till syftet att begränsa skador på fisket och fisk. Vidare utifrån dagens kunskapsläge bedömer Naturvårdsverket att jakttiden är anpassad till artens ekologi, så som sälarnas behov av ro under kutningstiden samt perioden de inventeras under pälsbytet.

Sammantaget omfattar licensjakten högst 750 gråsäl under de två tidsperioderna 20 april till och med den 20 maj 2024, samt 6 juni 2024 till och med den 15 januari 2025. Mot bakgrund av detta anser Naturvårdsverket att licensjakten uppfyller kravet på att vara selektiv.

Övriga villkor

För att underlätta bärgning av fällda sälar får jakten ske från stillaliggande båt med motorn på eller av.

Det bedöms vara av vikt att Naturhistoriska riksmuseet får in de prover som behövs för deras arbete med att övervaka gråsälpopulationens hälsostatus. Det finns därför krav på att prover från fälld säl som kunnat bärgas skickas in till Naturhistoriska riksmuseet under vissa tidsperioder.

Sammanfattning av skälen för licensjakt

För att långsiktigt minska olika förekommande skador orsakade av gråsäl bedömer Naturvårdsverket att det i förevarande fall inte finns någon annan lämplig lösning än licensjakt. Licensjakt på gråsäl behövs både i anslutning till platser där sälarna orsakar skador samt för att i skadeförebyggande syfte dämpa populationens tillväxttakt generellt. Gråsälpopulationen har uppnått gynnsam bevarandestatus. En selektiv och strängt kontrollerad jakt av aktuell omfattning äventyrar inte upprätthållandet av denna. Det tillåtna antalet är anpassat utifrån såväl målsättningen med jakten och populationens storlek. Sammanfattningsvis gör därför Naturvårdsverket bedömningen att samtliga förutsättningar är uppfyllda och fattar beslut om licensjakt på gråsäl i enlighet med de villkor som framgår av detta beslut.

Beslutets verkställande och kungörelse

Beslutet förenas med ett verkställighetsförordnande då det är av stor vikt att jakten kan påbörjas då jakttiden startar. Jakten kan då börja bedrivas utan något uppehåll i anslutning till att gråsälens kutningsperiod upphör. Det innebär ökade möjligheter att förhindra och förebygga skador samtidigt som möjligheten att nå förvaltningsplanens målsättningar blir större. Samtidigt är det viktigt att myndighetsbeslut ska kunna överklagas och överprövas. Naturvårdsverket noterar att tiden för berörda att ta del av beslutet och eventuellt överklaga det är relativt kort, men bedömer ändå beslutet ska förenas med ett verkställighetsförordnande av de skäl som anförs ovan.

Beslutet ska delges med kungörelsedelgivning. Beslutet finns under överklagandetiden tillgängligt hos Naturvårdsverket på Virkesvägen 2 i

Stockholm alt. Forskarens väg 5 i Östersund och på vår webbplats www.naturvardsverket.se.

Hur man överklagar

Uppllysning om hur man överklagar, se bilaga.

Uppllysningar

Länsstyrelserna får med stöd av 47 § jaktförordningen meddela tillstånd till jakt på sådant allmänt vatten och sådana holmar, klippor och skär som avses i 12 § andra stycket jaktlagen. Det är även möjligt att efter överenskommelse med jakträttshavaren bedriva licensjakt efter säl på annans jaktområde.

Det är olämpligt att lämna slaktrens som innehåller höga halter av bly, det vill säga skottrens från djur som fällts med blyammunition, i naturen. Sådant slaktrens orsakar blyförgiftning hos vilt som äter upp det.

Kontaktuppgifter till Naturvårdsverkets kundtjänst och webbplats

Webbplats: <https://www.naturvardsverket.se/amnesomraden/jakt-och-vilt/jakt-pa-sal/>

E-post: kundtjanst@naturvardsverket.se

Telefon: 010-698 10 00 (vardagar 08:00-16.30)

Beslut i detta ärende har fattats av biträdande avdelningschefen Gunilla Skotnicka Ewing.

Vid den slutliga handläggningen har i övrigt deltagit enhetschefen Carl-Johan Lindström, föredragande, och handläggaren Christine Aminoff samt juristen Emil Ekström.

För Naturvårdsverket

Gunilla Skotnicka Ewing

Carl-Johan Lindström

Detta beslut har fattats digitalt och saknar därför namnunderskrifter

Kopia till:

Göteborgs universitet
Havs- och vattenmyndigheten
HELCOM
Jordbruksverket
Jord- och Skogsbruksministeriet, Helsingfors
Jägarnas Riksförbund
Klimat- och näringslivsdepartementet, Stockholm
Klimat- och miljödepartementet, Oslo
Kustbevakningen
Landsbygds- och infrastrukturdepartementet, Stockholm
Lantbrukarnas Riksförbund
Länsstyrelsen i Blekinge län
Länsstyrelsen i Gotlands län
Länsstyrelsen i Gävleborgs län
Länsstyrelsen i Hallands län
Länsstyrelsen i Kalmar län
Länsstyrelsen i Norrbottens län
Länsstyrelsen i Stockholms län
Länsstyrelsen i Södermanlands län
Länsstyrelsen i Skåne län
Länsstyrelsen i Uppsala län
Länsstyrelsen i Västerbottens län
Länsstyrelsen i Västernorrlands län
Länsstyrelsen i Västra Götalands län
Länsstyrelsen i Östergötlands län
Miljöministeriet, Helsingfors
Födevare-, lantbruk- och fiskeriministeriet, Köpenhamn
Naturhistoriska riksmuseet
Närings- och fiskeridepartementet, Oslo
Polismyndigheten
Program Sälar och Fiske
Skärgårdarnas riksförbund
Svenska Jägareförbundet

Svenska Naturskyddsföreningen
Svenska Rovdjursföreningen
Sveriges Fiskares Producentorganisation
Sveriges Fiskevattenägareförbund
Sveriges lantbruksuniversitet
Sveriges Sportfiske- och Fiskevårdsförbund
Swedish Pelagic Federation
Världsnaturfonden WWF

Var ska beslutet överklagas?

Naturvårdsverkets beslut kan överklagas hos Förvaltningsrätten i Stockholm.

Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till Naturvårdsverket.

Adressen framgår av beslutet. Har överklagandet kommit in i rätt tid överlämnar Naturvårdsverket överklagandet och handlingarna till Förvaltningsrätten i Stockholm.

När ska beslutet senast överklagas?

Överklagandet ska ha kommit in till Naturvårdsverket **inom tre veckor** från den dag Ni fick del av beslutet.

Vad ska överklagandet innehålla?

Överklagandet ska vara skriftligt och det ska vara undertecknat.

I skrivelsen ska Ni ange:

Ert namn, adress, personnummer/organisationsnummer och telefonnummer, vilket beslut som Ni överklagar t.ex. genom att ange beslutsdatum och ärendenummer,

hur Ni anser att Naturvårdsverkets beslut ska ändras och varför det ska ändras samt

om det finns motparter i ärendet bör Ni ange deras namn, adress och telefonnummer.